

ПОДАТКОВИЙ ПРОЄКТ УРЯДУ ЗАГРОЖЕНИЙ

ВАШІНГТОН, 14. січня. — Палата послів ухвалила нині поважно більшістю присутніх голосів внесок конгресмена Гарета, провідника демократів, щодо скасування правляю конгресового постановлення, після чого можна брати під увагу лише внески, відносячись до справи, яка в дану хвилину входить під дебатову.

Зараз офіція провідника републіканської більшости заявив, що ухваленне свого правляю загрожує ухваленню податкового закону. Подія примусить влад републіканців піти на переговори з демократичною меншістю.

ЗА ЛЮДИНАМ ЗАКОНОМ ІМІГРАЦІЯМ

АТЛЕНТИК СІТІ, Нью Джерзі, 14. січня. — Місійні жіночі товариства всіх протестантських віросповідань, що відбуваються тут своєю річну конвенцію, ухвалили резолюцію, в якій домагаються „християнської імміграційної політики“. Бесідники осуджували теперішню імміграційну політику Злучених Держав як нелюдяну.

ПРЕДСКАЗУЄ УХВАЛЕННЯ БОНУСА

НЬЮ ЙОРК, 14. січня. — Сенатор Меґнас Джанетти, один з провідників фермерсько-робіничої партії, заявив тут газетарям, що на його думку бонус для ветеранів великої війни буде безсумнісно ухвалений сим конгресом, хочби навіть президент його заветував.

СВАРКА ЗА ОСІДОК КОНВЕНЦІЇ

ВАШІНГТОН, 14. січня. — Сварка за місце відбуття демократичної конвенції ще не покінчена. Комітет партії вагається між двома головними пропозиціями, а саме між відбуттям конвенції в Нью Йорку, Шінгао або Сейнт Луїсі. Прихильники Мекаду стоять проти Нью Йорку.

КЛЕН В ПОЛІТИЧНИ БОРЮБЫ

НЬЮ ОРЛІНС, Луїзіана, 14. січня. — Виборча агітація до стейтсвейт-елекційного стейту велеться частю довола Ку-Класс-Клеса. Обидва великі партії помістани в свої програми проти-Кленинські точки, але одні кандидати задовольняються такою головною заставою, тоді як другі дають публично обіцянку, що на случай вибору не іменують урядником ні одного Кленимена.

ДЛЯ ЗАПОБІЖЕННЯ ВЕЛИКОМУ ЧИСЛУ АВТОВИХ НЕЩАСТЬ

ОЛБАН, Нью Йорк, 14. січня. — Губернатор ньюоркського стейту заявив у спеціальній промові до стейтської легіслатури, що одним з найбільше потрібних законів стейту є закон, запобігачий великому числу автомобільних випадків, з котрих так багато кінчиться смертю. Він радить заострити закон про лаяснені за закон проти неухажної їзди.

ОСТЕРІГАС ПОЛІЦІЮ ПЕРЕД БЕЗЗАКОНЬСТВАМИ

ФІЛАДЕЛФІЯ, 14. січня. — Генерал Батлер, котрий став головою поліції, повин прохотити місце від роспусти та безприводних, явдвд поліції осторожно, щоб вона в своїй акції проти бандітів, бугатерів та роспустників не переступала законів, але держалась меж права.

КОНВЕНЦІЯ АНТИСАЛОНОВОЇ ЛІГИ

ВАШІНГТОН, 14. січня. — Річна конвенція Антисалонної Ліги, яка почалася тут нині, влязла за уложене „боевої програми“ на вибори 1924. року. Провідники прогібційного руху заявлялися за тим, щоб виконувание прогібційного закону владати цивільним урядником, щоб повести завоюту кампанію за „сухими“ кандидатами та старатися „просушити“ весь світ, бо без того Злучені Держави не можуть стати „сухими“ як сіла.

ПОРТУ РІКО УЧЕ СВОБОДИ

НЬЮ ЙОРК, 14. січня. — Сюди приїхала делегация порторіканської легіслатури, котра вибирається до Вашингтону просити урля та конгрес о закон про більшу незалежність для острова Порте Ріка. Неурядовим членом делегация є губернатор острова Тавер.

МЕКСИКАНЦІ ПОВІТАНЦІ БЛОКАДУНТ ПОРТ ТАМПІКО

ВЕРА КРУС, 14. січня. — Ахольфо де-ла-Гарта, провідник мексиканських повстанців, явдвв роспорядок блокувати мексиканський порт Тампико, щоб відбити його від світа. Блокувати будуть Тампико всадорою кораблів, що приїждили до повстанців. Блокада має на цілі не допустити до переоснащення орюжа до федеральних військ Мексики.

АМЕРИКАНЕЦЬ ГОЛОВНО МЕМЕЛЬСЬКОЇ КОМІСІЇ

НЬЮ ЙОРК, 14. січня. — Норвен Деякс, товариш секретаря стейту за Вілсонової адміністрації, заявив, що він прийняв запрошення Ліги Народів та став головою комісії, яка має розсудити справу державної прималежності околиці балтійсько-го порту Мемля, за якою повин належати Литви й Польши.

СМЕРТЬ ВЕЛ КОГО ДІКАРЯ

САН ФРАНЦІСКО, Каліфорнія, 14. січня. — Тут помер відомий на весь світ дікар, др. Альберт Еберсес, котрий зробив був багато важких хірургічних відкриттів та котрий недавно внаслідок приїхав, котрий, як він каже, може спевдати, що хворобу має недужий, при помочи розсуду крові.

ПРИЇЗД КУБ ДО АМЕРИКИ

НЬЮ ЙОРК, 14. січня. — Еміль Кує, французький атлет-картас Нансі, відомий зі свого способу літання людию при помочи автосугестії, приїхав в друге до Америки. Сим разом робить хорим ще більші надії, як попередніх разів. Межи инчим уневіряє, що лисим порбустує лобн, як вони будуть живити його способом переконувания себе, що ім став літше.

АКТУАЛЬНИЙ ПОХІД ПРОТИ ГРІХА

БОСТОН, Массачусеттс, 14. січня. — Стейтвий урля цензури над рухомим образками видав заборону виставити в нещода один рухомий образок, в якому зображена дитина з неправо дитиною. На думку урядників цензурового урля такі гріхи можна виставити кожного дня в тижни, але не в нещода.

ЧИ БУВШІ ЖОВНІРИ ВИНУВАТИ ЗА ЗЛОЧИНИ?

ІНДІЯНОПОЛІС, 14. січня. — На зборох Товариства Неділаних Шкіл виступив один бесідник з розракуваннями, доказуючи, що серед злочинців у стейті Індіяни переважають і бешавші воики, але хлопці-недорослі. Слова бесідника були відмано звернені проти ньюоркського компіченера педальї Ейрайта, котрий недавно мав заявити, що серед балтійців більшість становлять колишні жовніри американської армії, що брали участь у великій війні.

РЕВІЗИТ У ПЕРЕМІСЬКИХ УКРАЇНЦЬ

Дня 9. грудня с. м. окол 7. години вечером вліла поліція до Музичного Інституту ім. Лисенка в Перемішці і стала переводити точну ревізію. В часі ревізії замкнуто двері і не дозволено нікого впускати. Причина ревізії покищо незвісна. Істотночасно переведено ревізію в товаристві Української Бесіди та у студента Євгена Зибалевича, якого в той час не було дома.

ФОТОГРАФІ ДУХІВ

В Лондоні збудовано пам'ятник в честь англійських жовнів, що згинули в світовій війні. На відношенні пам'ятника збиралося багато народу. Дваспиритистки (люди, що займаються справою духів) зробили фотографічні знімки із зобраної товпи. Ті, що оглядали ті фотографії, кажуть, що на них видно тринадцять дві тичи, що уносяться над збираним народом. Милн-б то були духи тих жовнів, що згинули.

ПОВІДА КОМУНІСТІВ В ЕСТОПН

При виборох до міських рад в Ревелі, Дорпаті комуністи відіслали першу побуду, як вказували месіали виборів, комуністи одержали в деяких містах більшість мандатів.

МУХА НА ВІДПУСТІ

Польські часописи пишуть, що славний Муха написав до ньюоркського воеводи ліст, в якому заявляв, що балтійські нападці останніх днів не в порі, ділом-бо, він каже, на відмисли, але багато людей вкорюються.

ЯК ПОЛЬСЬКІ ВЕЛИКІ ПАНН РАТУЮТЬ ПОЛЬСЬКІ СКАРБЕ

Львівська газета „Новий час“ пише: Ми свідками, як у всіх польських часописах як розтється від ріжких плянів ратовання польського скарбу. Мряди зменшуют число своїх урядників, емерити і сироти по них примірають голодом, фабрики нагають своїх робітників. Число безробітних постійно збільшується. Наслідок спадку польської марки наступило загальне зубожіння всего населення.

Але його не видно зовсім по великих польських панах і їх зовсім не обходять теперішній стан Польщі ні пляни для санації теперішніх її відносин. Коли одна часть населення опинилася перед марсово голоду, то великі польські панни бавляться. Отсе на днях донесли часописи, що польський граф Альфред Поточний зі Ланцута відіждє до Африки на польованье на лви і слони. Разом зі собою забирєє він багато польських панів, а коштів величкого виправн обчислені на 50,000 фунтів стерлінгів, себто на 1-йлон триста мільярд марок польських. І ч не пререкана це комедія звання до ошадності і боротьби з розкидуванем гроша, а рівночасно улаштуванати забави от як це роблять польські панн?

ВЕЛИКЕ ПОТОМСТВО

Один шведський мужик каже, що щоби урратувати людське треба й дати як найбільш генів. А тому, що гені родяться один на тисяч звичайних смертельників, нашим обовязком єсть достарити тисяч, з яких кожен хтось буде мати геніяльні здібности. Лучи за своєю теорією, він як 69-літній чоловік має 40 власних дітнів. З першого подружжя мав 10 хлопців і 6 дівчат, з другого 6 хлопців і 6 дівчат, а з третього 7 хлопців і 5 дівчат. Цікаво тільки як буде мизими всіма хоч один геній.

ВІСІМ ГОДИН ПРАЦІ ДЛЯ ПОСЛВ.

Фракция комуністів в чесько-словаському парламенті підняла питання, щоби послв працювали на день не більш 8 години. Плян цього проекту вчорашні засідання парламенту не прийняли.

СОВЕТСЬКИЙ УРЯД ПАЛІТЬ БІБЛІОТЕКИ

Польська преса доносить, що жінка Леніна Крупська, яка є начальницею „центральної адміністрації політичних інструкцій“, видала наказ очистити всі публичні бібліотеки советської реубанки від конт-революційної літератури. Се чистка мала бути скінчена до 1. січня, 1924. Після дирекції Крупської публичні бібліотеки мають право тримати тільки такі твори, які відповідають актуальній владі советів. В списку зазначені автори видіряються імена Платона, Декрета Канта, Шопенгауера, Спенсера, Ніцше, Соловйова, Крпфорта та багато творів Толстого, Мірбо і Мішнєри. Найострішше заказано Евангеліє, Коран і Талмуд. Заказані книжки мають бути зараз зніщені.

А що буде, як советська влада впаде і нова зніщить советські бібліотеки? Що тоді останеться?

ГАЛАБУРДА В ПОЛЬСЬКОМУ СОЯМІ.

Старокраєві польські газети подають такий опис нової будівлі в польському соямі:

„Перш приступленню до устави о загальній військовій повинности, яку реферував пос Заморський (посол з „усемкі“, який видав дуже обидливу брошуру про польське військо прип. Ред.), лівичи підняли острій протест проти назначення пос. Заморського на референда і зажадала іншого. Коли внесенне лівичи владі, розпочалась на лавках опозиції обструкція, нагальне бітте в дошки і олівки в сторону Заморського; „Канали, провокатор, ошерца“. Через довгий час гомионли на салі кричати та що пос Заморський мусів диктувати свою промову на уок скорочення. Коли маршалак став в обороні Заморського, опозиція одступила на знак протесту засідання і влякла із салі гусаком.“
То-представлене вже було раз, тільки тоді воно було зіспіями.

ЗА КІМНАТУ — СВИНЯ

В один з берлінських газет появилось таке оголошене, що дуже виповільзє на теперішні часи. „Дам товсту свинічачні засідання парламенту не мю, ваги 350 фунтів за кімнату.“

АМЕРИКАНЕЦЬ НА АЛІАНТСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗНАВЦІВ В ПАРИЖІ

ПАРИЖ, 14. січня. — Нині отвориє засідання аліантської комісії знавців, з участю Американців, генерал Чорз Дж. Дос, банкір з Шінгао, Іллі, що голова комісії.

У своїй промові сказав він, що Америка не бере офіційно участі у конференції над вирішенем питання про німецькі „воєнні відшкодованья“, але Американці рад би помогти у сьому ділі.
Він привітав конференцію, але остеріг її, що наряди мусять бути строго бізнесові, без домішки якоїнебудь політики. Він сказав, що Німеччина не може платити „воєнних відшкодовань“, якщо її промисл не матиме змоги продукувати і продавати продукти загранично.

Длятого Дос заявив, що треба вирішити два головні питання Німеччини: 1. Устаити німецьку валюту. 2. Зривовувати німецький бюджет. Щойно тоді можна буде розгукати спроможність Німеччини платити відшкодованья. Перше, казав він, треба помогти Німеччині до оздоровлення економічних відносин, а щойно тоді можна жадати від неї грошей.

ФРАНЦУЗИ ВДОВОЛЕНІ З АМЕРИКАНЦЬ

ПАРИЖ, 14. січня. — Французи виявляють голосно своє вдоволенне із являни американського делегата генерала Доса на конференції знавців у Парижі.

Вони вірають, що Американці помогуть аліантам розв'язати трудне питання про сплату німецьких „воєнних відшкодовань“.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У АНГЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ

ЛОНДОН, 14. січня. — Френк Б. Келлогг, американський амбасадор в Англії, предложив нині свої документи королеви Юрєвн V в палаті Бакинжен.

Він заявив у звичайному чорному одіно, а не в коротеньких штахис, як се зваяно прийнято в Англії.

ОТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ КОРОЛЕМ

ЛОНДОН, 14. січня. — Запра отворити англійський король Юрєв V парламент престолюю промовою, в якій вкаже на найважливіші питання держави.

По його промові партія вже зачнуть віряти свої сили і при першій важливішій пробі сил консерватисти упадуть, а Партія Прой прийде до власти.

ЗАНОСИТЬСЯ НА НОВІ СТРАЙКИ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН, 14. січня. — Майстри в Ленкешер і Чешер заявлялись великою більшістю голосів за скінченем дотеперішньої умови про заробітні платні.

В поїсформованих кругах заявляють, що лиш негайні уступки власників копальне можуть запобігти вибуху копальняного страйку.

ПОДІБНА СИТУАЦІЯ І ЗЕЛІЗНИЦАХ, ДЕ ТЕЖ ГРОЗИТЬ СТРАЙК

ФРАНЦУСЬКІ ПАПЕРОВІ ГРОШІ УПАЛИ НИЖШЕ ІТАЛІЙСЬКИХ

ПАРИЖ, 14. січня. — Нині на тушеній біржі французські франки знову впали. Їх натовано по ціні 437 американського цента. Нині вперше вони були нижше італійської ліри, яку натовано по 4.40 американського цента.

Се дуже пригноблює Французів, а навіть подекуди викликає пережє; а знову, як повідомляють з Риму, викликало велику радість серед Італійців.

РОКОВИНИ ОСНОВНИ НІМЕЦЬКОЇ ІМПЕРІЇ

БЕРЛІН, 13. січня. — Німці зачали нині святкувати 53-ті роковини проголошеня Німецької імперії, яке булось у Франції, у Версає, в 1871-ому році.

Обхід тригати-не шлай вельно, а дітні роковини будуть в витяжку, 18-ого с. м., себто в день проголошеня німецької імперії.

ПЕРШИЙ ОБХІД УЛАДІВ ТУШЕНІЙ УНІВЕРСИТЕТ.

На обході говорив ректор Ретес. Він сказав, що для вярдження Німцям треба прутього духа, і зназначив, що студенти берлінського університету монархичні.

ПО „КОНФЕРЕНЦІЇ „МАЛОЇ АНТАНТИ“

БЕЛГОРОД, столиця Югославії, 13. січня. — Конференція „малої антантї“ (Чехо-Словацьчини, Румунії, Югославії) тривала дві доби і вчора скінчилась.

Представники „малої антантї“ обговорили відношеня своїх держав до Англії, Франції, Італії, Росії, Угорщини, Болгарії, Данії і Греції.

ВКЕ ВИПШОВ З ДРУКУ

КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗА
НА РІК 1924.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

КРАСИЙ КАЛЕНДАР ТОВ. „ПРОСВІТА“
ЦІНА 75 ЦЕНТ.

СТІННИЙ КАЛЕНДАР
(З портретом Драгоманова)
ЦІНА 30 ЦЕНТІВ

БУЗЬОК, ГУМОРИСТИЧНИЙ КАЛЕНДАР
Перший український гумористичний календар в Америці.
ЦІНА 12 ЦЕНТІВ З ПЕРЕСИЛКОЮ.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНВАЛІД
ЦІНА 50 ЦЕНТ.

Замовлення слати на адресу:
„СВОБОДА“, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Дотепер в Книгарні Свобода нема інших календарів української туди проголошено. Книгарництво і календарні заклади не мають права продавати ці календарі.

«СВОБОДА» (LIBERTY)

FOUNDED 1892

Ukrainian newspaper published daily except Saturdays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Table with 2 columns: Subscription rates and Prepayment rates. Includes one year, six months, three months for both domestic and foreign rates.

За кождо зміну адрес платиться 10 центів. За оголошення редакція не відповідає.

3 Копія наклеїти вклясти гроші лиш на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон «Свобода»: 4983. Montgomery. Тел. У. Н. Союзу: 1838. Montgomery.

Адреса: «СВОБОДА», 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

У. Н. СОЮЗ З НОВИМ РОКОМ.

Український Народний Союз зачав 31-ий рік життя з 22 тисячами членів і мільйоном майном.

Тепер У. Н. Союз має старших членів 14,790, а молодих 7,633, разом 22,423.

Фонди У. Н. Союзу вносять тепер \$983,978.81, а молодече департаменту \$27,546.86, разом \$1,011,525.67, себто понад 1 мільон.

За кілька тижнів фонди У. Н. Союзу і без молодече департаменту будуть вимощити мільон доларів.

Отже У. Н. Союз іходить в новий 1924-ий рік яко МІЛІОНОВА ІНСТИТУЦІЯ.

Се перша українська мільйонна інституція в Америці. За нею історія праці цілого покоління, праці 30 літ.

Са історія звязана з усім рухом і поступом української еміграції в Заулучних Державах.

Вислідом довголітньої праці нинішніх 345 відділів (при них ще 235 молодечих департаментів), понад 25,000 членів і понад мільон доларів фондів.

Так гарно значив У. Н. Союз 1924-ий рік.

Се пишемо і пригадуємо 14,790 СТАРИМ ЧЛЕНАМ І ЧЛЕНКИНЯМ У. Н. СОЮЗА.

Вони — се основа всякої організованої сили в Заулучних Державах.

Вони велика громада найвідомішійих Українців і Українок в сій републіці. Ола родина, що живе на великому просторі землі Вашингтона.

Вона може бути горда зі свого успіху і своєї силі та свого значіння, але сі велика українська громада повинна пам'ятити, що вона сі молода і мусить рушити в більшу службу, аби дісно відповідала чисельній силі української еміграції в Північній Америці.

Тепер, з новим роком, сіх майже 15,000 членів і членниць У. Н. Союзу повинні самі перед собою поставити собі, що і сі гарнішійми успіхами будуть зачинати сілдоучий, 1925-ий рік.

Треба вложити лиш більше праці аніж було вложено досі і У. Н. Союз з початком 1925-ого року може мати 25,000 старших членів і членниць і таксамо 25,000 молодих членів хлопців і дівчат.

До праці задля сього успіху повинні тепер в сьому році взятись власне всі старші члені і членниці У. Н. Союзу. Вони повинні піднести місцевих урядників, а як всі разом візьмуться до праці, так за рік без сумніву успіх цілої нашої організації буде великий.

ПЕРЕД МАЙНЕРСЬКОЮ КОНВЕНЦІЄЮ.

На сілдоучий тиждень збирається дворічна конвенція юній майнерів мягкого вугля. Вона має рішити цілий ряд важних справ, як: питання націоналізації копаляне; догагання вказаних совєтської Росії; прийняті назад відомого Олександра Говата та юнішніх провідників з Нової Шкотії, зложених з уряду за виключення страйку без дозволу юній.

Однак сі всі справи, хоча вони викликуть багато дебатів, не такі важні, як питання нового контракту межі майнерами мягкого вугля та вуглемиш підприємствами. Як відомо, обовязуючий тепер контракт, що виходить з кінець марта сього року, має в собі багато постанов не дуже то корисних для робітників. І робітників роблять за дого, і не мають вони кожного тижня досить відпочинку, і зароблюють вони не стільки, кілько їм треба на прожиток. Тому перед конвенцією стоїть важне і трудне питання, як догагання поставити на конференції представників властелітві, яка вже визначена на сілдоучий місяць в місті Джорджвілі, у Флориді, а відтак як сі догагання переперти.

Отсе буде справа, яка не викличе такої гарячої дискусії, як справа Говата або справа визнання Росії, але на який враз покляжеться державці, що має здорового розуму для ведення важних бізнесних справ, для вирішування основних питань бізнесної практики, від котрої не залежить великі програми, але від якої залежить щоденний хліб і м'ясо.

РУМУНСЬКО-РОСІЙСЬКИЙ ТОРГ ЗА ЗОЛОТО І БЕСАРАБІЮ

ВІДЕНЬ, 3 січня. — Дня 15-ого с. м. зачинув в Зальцбурзі, в Австрії, переговори між Росією і Румунією в справі закінчення мирового договору.

В сій конференції візьме участь російський комісар закордонних справ Григорій Чичерін і румунський представник Діжандан.

Румуні хотять подурвати російським більшовикам золото, яке вони вказі сатової війни були вивезли в Московію, а яке більшовики відтак розтратили, в заміну за призначення їм Бесарабії і територій правий, які їм із застереженням признали альянті.

Більшовики хотіли б підписати мировий договір з Румунією, але не хотять віддати назад Бесарабію, бо сім ділдрив б свою сілді і значіння не менше як мировий договір між Польщею і Росію.

НА ПЕРЕЛОМІ.

Програма нового проволу Трудової партії. — Заява о Стефановича. — Більше ясности! (Від спеціального кореспондента «Свободи»).

II.

«Безкровний переворот», який відбувся в головному проволу галицько-української Трудової партії, безсередно знаменувє собі великі перемены в галицько-українській політиці. Але в яких напрямі?

Чого не хоче новий провол Трудової партії — це не є питання. Нову президію, себто: А. Стефановича, д-ра Ф. Зізна, ред. М. Струтинського і п. Д. Глинку, висунула т. зв. «незалежна група» Трудової партії. Ця група повстала наслідком негаради де-яких партійних крутків з автономним рішенням і впливовістю з неї уводило політику.

Отже, перебаривши в свої руки партійний провід, «незалежна група» тим самим переключила автономну резолюцію вивести Трудову партію з урядової течії. Про жадку автономії не може бути й мови.

Та сказати: «не хочемо автономії геть з урядом курсом!» се значить розгортити діяльність негативну частину своєї програми. Мусить бути ще й позитивна частина. Мусить же сказати, чого новий провід хоче, до яких нових чи старих берігів він поведе Трудову партію, а разом з тим і цілу галицько-українську політику.

Орган «незалежної групи» часопісе «Наш Пратир» до сього часу так докладно програму не оголосив. Він гостро критикував позицію старого проволу і кінець-кінцем так примусив той провід до уступлення, але так і не сказав, як він собі уявляє, чого саме берігів він поведе Трудову партію, а разом з тим і цілу галицько-українську політику.

У своїй вступній промові новий голова Народного Комітету о. О. Стефанович пішов трохи далі. Він, між иншим, сказав: «Тільки тоді, як ми вберемо своїх представників до варшавського органу, иншим людям платити ніяк діла». З сім фразам можна прийняти, догадатися, що новий провід Трудової партії хоче «числитися з реальними фактами». Але це не є жадна новина. Старий провід се більше з тими фактами «числявся».

У певних українських кругах «незалежну групу» називають

РЕТРА

Шина, але спірна знайдена на полі славянської археології. (Від спеціального кореспондента «Свободи».)

У стародавніх часах, коли славяне сі заселили більшу частину середньої Європи, у них мала бути слава столиця під назвою «Ретра». Де саме була Ретра, то ніхто не знає, але як вона виглядала й що в ній було, про се лишилися досить докладні описи.

Між иншим, Ретру описали епіскоп Титмар з Мерзебурга, канонік Адам з Бремена, парох Гельмольд з Бузави та инші. Всі ці записи були зроблені в 11. столітті. Виходило з них, що Ретра мала бути досить велика. Лябо, але де саме — про се годі довідатися. Зате досить докладно описується в тих стародавніх хроніках сама «славянська столиця».

Ретра, писли опису Адама, стояла на острові, кругом котрим чиним водою; з берегом її звязував довгий міст. Посеред острова стояла висока трикутна вежа, в якій був поставлений образ найвишого бога поабських славян, Сварожица-Радагоста. Всі славянські племена, що жили понад Лябо, думали, що воно шапувають, бо відкриті до горі зверху мала залізчаті ціла доміт тих німелен та їх княжих родів.

Учені археологи давно вже обидні над питанням, де саме стояла Ретра. Нарешті, однією з груп П. Шухарта, директоа прісторичних зброк у Берліні, напад перед двома роками на сілді сі тайничий столиці. Основуючи на тім, що Ретра стояла на острові в кругом була оточена водою, всі дотерпні дослідники звертали свою голлову увагу на острів північної Німеччини. А везе проф. Шухарт пішов слідом опису епіскопа Титмара і звернувся свою увагу на одну групу понад Люнінським озером у південно-східній частині Мекленбурщини.

То не гора зветься Закомовою, бо в ній євратив койкістий скарбок. Нині від нього лишились

тільки з боку виятних славянських учених. З остаточно висновок, чи се справді стародавня славянська мітрополія. Ретра чи янеабуде другоряда стародавня славянська святина — лишиється ще, таким чином, загадкою.

Мартин Гак.

ДОЛІСІ

OXFORD FURNACE, N. J.

Козла на ратунок старого кроко. Огофогібілаве, Н. Е. се дуже жадно гледа в йорніанно до другий гледа в Америці, бо живе тут всемо кілка громади, але в народно роботі не сесте пожути другий навіть і великі громи. Завязи ширій праці Іван Макара, збиральство знамен на Раді Коскі і П. Козла по 50 шти. М. Дунашівський, Ю. Шитровський, П. Русин, Г. Козла, А. Шварц, М. Раві, І. Гришів, В. Мороз, І. Савар, М. Дунашівський, Ю. Шитровський, І. Марк, М. Мірада, М. Галачук, М. Баб, М. Попович, Бурута, І. Юмичевський, М. Колодій, М. Літвінчук, І. Грешко, І. Кристин, М. Лапшовський, І. Паташак, М. Радичак, С. Шварц по \$100, М. Руза, І. Хома, Ю. Руза, М. Шварц, М. Ославі, І. Раві по 50 шти. І. Ковальчук 35 шти, І. Бізюк, С. Шварц, І. Карпачко і В. Павлаш по 25 шти. Розходо було \$335, а решта \$2800 записалимо жой орденом 4. 18945 на адресу: Оубеднанау, 847 N. Franklin St., Philadelphia. Pa. В виступі, інвалід і др. складом ширю подяку всім жертводавцям і колекціон. Честі і слави всім тим, що помагали за рідний край.

ЗА КОМІТЕТ: Іван Аміяр, Андрій Косак, Іван Юмичевський і Григорій Брнська.

СПРАВА МОВИ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Мадарська часопісе «Келеті Уйшар» подіє, що в найбільших містах у Празі буде переведено велику наукову анкету, котрою остаточно вирішуть питання про граматичний напри для всіх шкіл на Підкарпатській Україні.

ПОДРОБЮЮЧИ

МІЖ УКРАЇНОЮ І НОМ РОКОМ через ДАНІШ ОГО ГАМЕБУРТ на славянськ «О» корабель ROYAL MAIL. Замкнати обслуга і кораблі дуже часто курсують. ROYAL MAIL STEAM PAKET CO. 20 Broadway, New York City.

ДО ВІДОМА ВСІМ УКРАЇНЦЯМ В АМЕРИЦІ.

По довгих заходах вдалося урядови У. Н. С. придбати для «Свободи» великі ціни «СПОМИНИ» д. ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА.

Кілька українців наклеїли старолосе набути цей твір, але удалося дістати «Свободі».

«Свобода» уперше буде друкувати цей рукопис, на який жде ціла сядома українська суспільність.

Через шо-ж і спомини такі важні? Через те, що в них, наче в театрі рухомі образи, переживають наші найвишнійші ділячі за кількадесят літ. Та ще й тому, бо вони написані так цікаво і з таким гумором а й чуттям, що читаються як би найгарніший роман.

Е. Чикаленко пише-про те, що сам пережив, що бачив власними очима, а не що чув від других. Бо хата д. Е. Чикаленка в Києві була тим українським огнищем, бля которого сходилися всі наші найгарніші люди.

Е. Чикаленко походить зі старого українського роду. Його батьки оставили йому гарне майно, з якого увесь дохід він витручував на українські справи. Українська газета «Рада» тільки у тім держалась, що діставала шорку пільмову від д. Е. Чикаленка в сумі \$3000 rubлів (\$15,000).

Крім того дід Чикаленку у Києві був справжнім заїзним домом для кожного українського діяча. Там доставав побутоків не тільки харч і помешкання, але і грошеву допомогу. Великі суми грошей пішли на ті діли. Чимаю люди вклякували своє життя тільки через ту поміч. Кожий втікач, який мусів виїздити заграницю перед нагілкою московської поліції, міг бути певним, що в Чикаленків не тільки дістане грошей на дорогу, але і сі на удержання заграницю.

Нині на старість (йому яких 65 літ) д. Е. Чикаленко зі своєю старою дружиною блуде в околиці Відня. Підчас революції він втратив увесь маєток. А проте не жebraє милостині в нікого. Він заробляє на хліб все й так, що викавляв свій зпід коний.

Невелика сі сума, яку платимо д. Чикаленку за право друкування його твору, невеликий супроти великої його вартости. Але найбільша йому заплава хлі буде у тім пересвідченню, що поява друком його «Спомини» се прислуга для усієї України.

Кольєс він спомагав грішми народно роботу, а тепер пером.

Повторюємо ще раз, що твір Чикаленка знаменитий задля своєї вірности в описуванні подій та осіб, задля високої ідейности та ще й задля такою ширю-українського гумору, який подобає хліба у Стороженка.

«Спомини» зачемо друкувати в другій половині лютого або з початком марта.

СПИШТЬ З ПЕРЕДПЛАТОЮ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДО ВП. ЧЛЕНІВ І УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗУ: Згідно з численними догаганнями урядників і членів, рішенням Екзекутиву У. Н. Союзу з 31-го грудня 1923 р. отсим проголошуєся

ПРОДОВЖЕННЯ КАНПАНИ

принимання нових членів без вступної оплати, до кінця місяця лютого 1924 р.

Згідно з тим, в сілдоучих двох місяцах та о в:

СІЧНІ І ЛЮТИМ

Українській Народній Союз, посередничтом 345 своїх відділів в Заулучних Державах і Канаді буде приймати

МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ

від 1-шого року до 55 літ віку

БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ

НА ОБЕЗПЕЧЕННЯ В СЛУЧАЮ СМЕРТІ, КАЛІШТВА АБО НЕВИЛЧИМОЇ СЛАБОСТІ.

Брати і Сестри: За два місяці, а саме з кінець лютого, досягнемо повних трійдцять літ істования нашої славної організації.

За два місяці має доповнитися трійдцять літня організація праці членів У. Н. Союзу.

Перед нами вже лиш два місяці до цієї торжественної хвалі. І тих два місяці, лиш сілді використати на д'яв'є р і ш е н і є спільної нашої праці, аніж використати зупинити в-морськ організації, а то, «приєднання» янжальшого числа нових здорових членів.

Хай отже до кінця лютого, кляч У. Н. Союзу «В Лунності Сила» неухває, а рекорд нових членів хлі перевищить всі дотерпніші Люнінські шовині Сабурдуй організації вміємо любити.

Привітають нових членів і членниць.

Вписуйте свої літа. Організуйте нові відділи, братства, сестринства і товариства.

За інформаціями годітис'я до відділових урядників або просто до головної канцелярії У. Н. Союзу на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION Recording Department JERSEY CITY, N. J.

P. O. BOX 76. В Джерсі Сті, Н. Дж., 31 грудня 1923 р. ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ: Іван Каштанюк, год. рек. секретар

